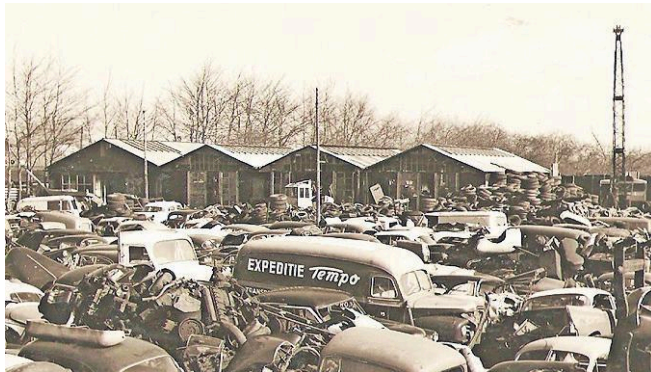

De Gemar, de supermarkt die geen supermarkt was.

Fotografie Stien Flapper.

De autosloperij van Luijben aan de Eigendomweg.

Autobedrijf De Soester aan de Kostverlorenweg.

BOEK Schrijversduo Peter Beijer en Lex Bergers komt met tweede deel over Soester bedrijven

De predikende autosloper, de prins en de Poolse soldaat

Het is inmiddels traditie: eind november komen Peter Beijer en Lex Bergers met een boek om nostalgisch bij weg te dromen naar het Soest van een decennia of wat geleden. Na een boek over het verdwenen maar zeker niet vergeten Soester Natuurbad, een boek over het Soester uitgaansleven en over iconische bedrijven is het dit jaar de beurt aan nog een boek over Soester iconische bedrijven. Van slager Van Asch tot lingeriegigant Pribor en van buurtsuper Janmaat tot het gasbedrijf, ze staan er allemaal in. Veertig stuks in totaal.

Eric Lorier
e.lorier@mediahuis.nl

Soest ■ Voor de tweede keer dompelden de Soester schrijvers Lex Bergers en Peter Beijer zichzelf en hun lezerspubliek onder in de nostalgie van het Soester bedrijfsleven. De delicatessen van Joh. Mets, het vlees van slagerij Van Asch, het banket van bakker Verkley, het komt allemaal voorbij in 'Soester iconische bedrijven, deel 2'. Net als de verhalen van de Poolse soldaat die een Soester ondernemer werd en de predikende autosloper die zijn spullen liever kapot gooide dan er korting op te geven. „Er is echt zo veel te vertellen, de verhalen raken nooit op”, schetst Peter Beijer. En dus, het is een inkoppertje, er gaat inderdaad ook nog een keer een deel 3 komen. Maar dat is voor later.

„Er is zo veel nog niet verteld”, roept Peter Beijer enthousiast. „En er zijn ook nog zo veel foto's die gezien moeten worden. In de fysieke archieven, maar ook bij de mensen in het hoofd. En de tijd gaat op een gegeven moment dringen hè, de mensen die het kunnen vertellen worden ook een dagje ouder tenslotte.” Het Soester schrijversduo, verenigd in Uitgeverij Peles, richt zich niet exclusief op een bepaalde periode, maar de focus ligt wel op de decennia waarin ze zelf jong waren. „De ondertitel bij al onze boeken is 'Toen wij nog jong waren...!' Met de blik op nostalgie en herinneringen dus. Al is het maar dat je je weer even dat beeld voor de geest haalt dat je als kind naar de winkel ging en snoepjes kocht. De onbezorgde tijd van je jeugd, dat gevoel, dat is waar we naar zoeken met onze boeken.”

Hilarische anekdotes hebben ze weten op te diepen, over soms kleurrijke ondernemers die in Soest rondliepen en rondlopen. Adriaan Muts van de gelijknamige motorhandel aan de Nieuweweg bijvoorbeeld, die een mooi advies had voor klanten die kwamen klagen over allerlei mankementen aan hun motorfiets. „Je staat mor-

Jan Mets - de vierde generatie - met vaste en gewaardeerde klant prins Bernhard. De prins komt in meer verhalen terug. Zo schoot hij ook te hulp toen 'de Pool die alles kan' een probleem had met een vergunningaanvraag. FOTO'S UIT BOEK

genochtend vroeg op en je graaft een kuil in je tuin. Dan doe je daar je motor in, zand erover en klaar is kees. En dan koop je bij mij een nieuwe motor.” En autosloper Adriaan Luijben was er ook zo een. Eigenzinnig tot en met. „Die man was nogal op de penning”, diept Peter Beijer een van de vele verhalen over de autosloper op, die behalve op de penning ook nogal in de Here was en het woord Gods luid en duidelijk overal verkondigde. „Hij was zo op de penning dat je het niet moest wagen om om korting te vragen. Daar deed hij niet aan. 'Ik laat deze autoruit liever kapot vallen dan dat ik jou korting geef’, zei hij een keer tegen een klant. Om meteen de daad bij het woord te voegen.”

Het boek geeft aan de hand van

”
Zo veel te vertellen, de verhalen raken nooit op

de Soester bedrijven meteen een mooi tijdsbeeld. De opkomst van de supermarkten, de tijd dat Soest nog een eigen gasfabriek en bijbehorend gemeentelijk gasbedrijf had, de buurtwinkels die 't Hart ooit telde. En Foto Flapper niet te vergeten, de zaak van Stientje Flapper die in de jaren vijftig opzien baarde door als vrouw een

eigen bedrijf te runnen. Ze deed het met verve overigens, Foto Flapper draaide als een tierelier. Ook de Gemar blijft niet onbesproken, de supermarkt die eigenlijk geen supermarkt was. De zaak werd in 1969 in een lege hal van Van Hengstum aan de Parallelweg geopend door Joop van Heteren. Detailhandel mocht niet op die plek, het had een bedrijfsbestemming, en dus was de Gemar officieel een groothandel. Alleen winkelen met pasje dus. Het succes was er niet minder om.

„En vergeet Karwoczik niet. Van autobedrijf De Soester”, voegt Beijer toe. „Sjors Karwoczik was een Poolse soldaat die na de Tweede Wereldoorlog in Nederland is blijven hangen. Polen werd communistisch en dat leek hem niks.

Hij is hier getrouwd en ze kregen tien kinderen, dus Karwoczik is een echte Soester naam inmiddels.” De Mazda-dealer kreeg het voor elkaar om zowel Feyenoord als Ajax - Johan Cruijff was toen trainer - naar Soest te halen om op het veld van SEC een wedstrijd tegen het Japanse Mazda te spelen. Karwoczik was sowieso iemand die dingen voor elkaar kreeg. Hij stond in Soest niet voor niets bekend als 'de Pool die alles kan'. En voor als hij een keer iets niet voor elkaar kreeg, had hij onvermoede hulp troepen achter de hand: prins Bernhard. De prins was de Pool eeuwig dankbaar voor zijn rol bij de bevrijding, dus toen Karwoczik een keer problemen had met een vergunningaanvraag kwam de prins te hulp. Het kwam goed.

Verkrijgbaar

Maar liefst 240 pagina's dik is het tweede deel van 'Soester iconische bedrijven' geworden, met op die 240 pagina's verhalen over veertig bedrijven. Het boek kost 24,95 euro en is verkrijgbaar bij de boekhandel Van de Ven, CIGO Peperzak, de Primera's in Soest-Zuid en Overhees, de Bruna in de Van Weedestraat en de Cornershop in Soesterberg. Het boek is ook online te koop via www.uitgeverijpeles.nl.